

Sygn. akt I C 283/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2016 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział I Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący:– Sędzia SO Joanna Piwowarun – Kołakowska

Protokolant:– Ewa Rokicka

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2016 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa M. G. i B. G. (1)

przeciwko N. (...) M. P., (...) spółce jawnej z siedzibą w G.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. Oddała powództwo.
2. Nie obciąża powodów M. G. i B. G. (1) kosztami procesu.

I C 283/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 09 marca 2016 roku powodowie M. G. i B. G. (1) wystąpili przeciwko pozwanemu N. (...) M. P., A. P. sp.j. wnosząc o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w W. z dnia 19 marca 2014 roku, wydanego w sprawie o sygn. akt I C 631/12 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności przez Sąd Okręgowy w Warszawie w dniu 17 lutego 2015 roku w zakresie punktu 2. tego wyroku, w części w jakiej Sąd zasądził solidarnie od M. G. i B. G. (1) na rzecz spółki (...), A. P. sp.j. kwotę 78.963,00 zł tytułem kosztów procesu. Powodowie wnieśli również o zasądzenie na ich rzecz solidarnie od pozwanego zwrotu kosztów procesu (pozew – k. 2 wraz z kopertą z datą stempla pocztowego potwierdzającą datę nadania – k. 31).

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, że na podstawie wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w Warszawie z dnia 19 marca 2014 roku prowadzone jest postępowanie egzekucyjne mające na celu wyegzekwowanie od nich zasądzonych kosztów procesu w kwocie 78.963,00 zł. Podkreślili, że zostali pozwani w wyżej wymienionej sprawie, gdyż pierwotnie przyjęli spadek po swojej matce B. G. (2), jednak na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Ostrołęce z dnia 05 listopada 2013 roku zatwierdzone zostało ich oświadczenie złożone w dniu 30 października 2013 roku o uchyleniu się od skutków prawnych złożonych oświadczeń o przyjęciu wprost spadku po B. G. (2). Podali, że w postępowaniu przed Sądem Rejonowym w Ostrołęce złożyli oświadczenia o odrzuceniu spadku po B. G. (2), co oznacza, iż nie są jej spadkobiercami, a więc nie byli legitymowani biernie do występowania w sprawie Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w W. o sygn. akt I C 631/12 i tym samym nie są zobowiązani do zapłaty na rzecz pozwanej kosztów zasądzonych od nich w tamtym postępowaniu (uzasadnienie pozwu – k. 2v – 3).

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powodów solidarnie na jego rzecz kosztów procesu oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany wskazał, że wszystkie zdarzenia, na których powodowie opierają żądanie pozwu, tj. uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu spadku po B. G. (2) oraz odrzucenie tego spadku nastąpiły przed

powstaniem tytułu egzekucyjnego, a nie po jego powstaniu. Pozwany podniósł, że wyżej wymienione zdarzenia były już przez powodów powoływane w toku powyższego procesu o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym. Zdaniem pozwanego wywiedzione powództwo zmierza do obejścia przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o środkach zaskarżenia, gdyż powodowie usiłują zakwestionować prawomocne i wykonalne orzeczenie Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w Warszawie z dnia 19 marca 2014 roku w przedmiocie kosztów tamtego postępowania (odpowiedź na pozew – k. 163 – 165).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 listopada 2010 roku zmarła B. G. (2) – matka M. G. i B. G. (1) oraz żona W. G.. Zmarła nie pozostawiła testamentu. W dniu 28 lutego 2011 roku został sporządzony akt poświadczenia dziedziczenia, rep. A numer (...), w którym stwierdzono, że spadek po zmarłej B. G. (2) nabyli M. G., B. G. (1) i W. G. po 1/3 części spadku każdy z nich. Przy sporządzaniu aktu M. G., B. G. (1) i W. G. złożyli oświadczenia o przyjęciu spadku po B. G. (2) wprost. Na dzień 15 listopada 2010 roku B. G. (2) i W. G. byli wpisani jako właściciele do ksiąg wieczystych numer (...) prowadzonych dla wyodrębnionych lokali mieszkalnych numer (...) usytuowanych w budynku położonym przy ul. (...) w W., które nabyli na podstawie umów z dnia 21 października 2009 roku i z dnia 23 października 2009 roku. W dniu 15 marca 2012 roku, na podstawie aktu poświadczenia dziedziczenia z dnia 28 lutego 2011 roku, do wyżej wymienionych ksiąg wieczystych prowadzonych dla lokali mieszkalnych numer (...) jako właściciele, obok W. G., wpisani zostali M. G. i B. G. (1) (**dowody:** odpisy zwykle ksiąg wieczystych – k. 314 – 348 załączonych akt sprawy Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w Warszawie o sygn. I C 631/12).

Przed śmiercią B. G. (2) prowadziła wraz z mężem działalność gospodarczą, w związku z którą posiadała zadłużenie w Banku (...) S.A. na kwotę około 4.500.000,00 zł. O istnieniu zadłużenia M. G. i B. G. (1) dowiedzieli się na początku czerwca 2013 roku, kiedy Bank przystąpił do jego egzekucji (okoliczności bezsporne).

W dniu 27 czerwca 2013 roku M. G. i B. G. (1) złożyli do Sądu Rejonowego w Ostrołęce oświadczenia o uchyleniu się skutków prawnych niezłożenia oświadczeń w przedmiocie przyjęcia spadku po zmarłej B. G. (2) oraz wnieśli o zatwierdzenie tych oświadczeń, a nadto oświadczyli, że spadek po zmarłej matce odrzucają. Postanowieniem z dnia 05 listopada 2013 roku wydanym w sprawie o sygn. akt I Ns 521/13 Sąd Rejonowy w Ostrołęce zatwierdził oświadczenie B. G. (1) i M. G., złożone w dniu 30 października 2013 roku o uchyleniu się od skutków prawnych złożonych oświadczeń woli o przyjęciu wprost spadku po B. G. (2), które to oświadczenia zostały złożone przed notariuszem K. Z. w dniu 28 lutego 2011 roku w Kancelarii Notarialnej w O., rep. A numer (...) (**dowody:** wnioski – k. 16 – 23, postanowienie z dnia 05 listopada 2013 roku – k. 15).

W styczniu 2014 roku M. G. i B. G. (1) złożyli do Sądu Rejonowego w Ostrołęce wniosek o uchylenie aktu poświadczenia dziedziczenia rep. A numer (...) z dnia 28 lutego 2011 roku sporządzonego przed notariuszem K. Z. w całości oraz o stwierdzenie, że spadek po B. G. (2) nabywa W. G. w całości. Postanowieniem z dnia 23 czerwca 2014 roku wydanym w sprawie o sygn. akt I Ns 64/14 Sąd Rejonowy w Ostrołęce zmienił stwierdzenie nabycia spadku po B. G. (2) stwierdzone aktem poświadczenia dziedziczenia z dnia 28 lutego 2011 roku rep. A numer (...), w ten sposób, że uchylił ten akt poświadczenia dziedziczenia i stwierdził, że spadek po B. G. (2), na podstawie ustawy, nabył wprost mąż W. G. w całości. Postanowienie to stało się prawomocne z dniem 15 lipca 2014 roku (**dowody:** wniosek – k. 24 – 24v, postanowienie z dnia 23 czerwca 2014 roku – k. 25).

Wyrokiem z dnia 19 marca 2014 roku wydanym w sprawie o sygn. akt I C 631/12 z powództwa N. (...) M. P., (...) spółce jawnej w G. i S. K. przeciwko W. G., M. G. i B. G. (1) o uzgodnienie treści ksiąg wieczystych z rzeczywistym stanem prawnym, Sąd Rejonowy dla Warszawy – Woli w W. w punkcie 1. uzgodnił treść ksiąg wieczystych prowadzonych przez Sąd Rejonowy dla W. – M. w W. o numerach (...), (...), (...), (...), (...) i (...) z rzeczywistym stanem prawnym poprzez:

a) nakazanie wykreślenia z działu II (rubryki 2.3) księgi wieczystej o numerze (...) wpisów o wyodrębnionych lokalach numer:

i. 9 (rubryka 2.3.60; numer udziału w prawie 60; numer księgi wieczystej (...));

ii. 13 (rubryka 2.3.61; numer udziału w prawie 61; numer księgi wieczystej (...));

(...). 5 (rubryka 2.3.62; numer udziału w prawie 62; numer księgi wieczystej (...));

iv. 43 (rubryka 2.3.63; numer udziału w prawie 64; numer księgi wieczystej (...));

v. 51 (rubryka 2.3.64; numer udziału w prawie 65; numer księgi wieczystej (...));

vi. 1 (rubryka 2.3.66; numer udziału w prawie 66; numer księgi wieczystej (...));

b) z jednoczesnym nakazaniem wpisania w dziale II (podrubryce 2.2.1) księgi wieczystej o numerze (...) wielkości udziału spółki (...), (...) spółki jawnej w G. we współwłasności nieruchomości, dla której prowadzona jest ta księga w wysokości (...) części, w miejsce udziału aktualnie widniejącego (...);

c) nakazanie zamknięcia księgi wieczystej o numerze (...);

d) nakazanie zamknięcia księgi wieczystej o numerze (...);

e) nakazanie zamknięcia księgi wieczystej o numerze (...);

f) nakazanie zamknięcia księgi wieczystej o numerze (...);

g) nakazanie zamknięcia księgi wieczystej o numerze (...);

h) nakazanie zamknięcia księgi wieczystej o numerze (...);

natomiast w punkcie 2. zasądził solidarnie od pozwanych W. G., M. G. i B. G. (1) na rzecz powoda N. (...) M. P., (...) spółki jawnej w G. kwotę 78.963,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 3.600,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wydając wyżej wymieniony wyrok Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 21 października 2009 roku i w dniu 23 października 2009 roku pomiędzy N. (...) M. P., A. P., (...) spółką jawną w G. w imieniu której, na podstawie notarialnego pełnomocnictwa, działał B. G. (1) a małżonkami W. G. i B. G. (2) doszło do zawarcia umów ustanowienia odrębnej własności lokali numer (...) w budynku położonym przy ul. (...) oraz ich sprzedaży na rzecz W. G. i B. G. (2). Sąd ten ustalił nadto, że w dniach od 19 do 21 października 2010 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w W. dokonał wpisów odrębnej własności wyżej wymienionych lokali, ich wydzielenia z macierzystej księgi wieczystej i założenia dla każdego z tych lokali nowej księgi wieczystej. Sąd Rejonowy, w oparciu o akt poświadczenia dziedziczenia z dnia 28 lutego 2011 roku, rep.(...) numer, (...), ustalił także, iż spadek po B. G. (2) nabyli M. G., B. G. (1) i W. G. po 1/3 części spadku każdy z nich. Sąd Rejonowy wskazał, iż zawierając umowy z dnia 21 października 2009 roku i z dnia 23 października 2009 roku B. G. (1) działał bez należytego umocowania oraz, że spółka nie potwierdziła w przepisanej formie tychże umów, co skutkuje ich bezwzględną nieważnością i tym samym powoduje niezgodność treści ksiąg wieczystych prowadzonych dla wyżej wymienionych wyodrębnionych lokali z rzeczywistym stanem prawnym. W dniu 28 kwietnia 2014 roku W. G., M. G. i B. G. (1), reprezentowani przez pełnomocnika r.pr. Krzysztofa A. S., złożyli apelację od powyższego wyroku, w treści której powołali się na okoliczność wydania przez Sąd Rejonowy w Ostrołęce postanowienia z dnia 05 listopada 2013 roku w sprawie o sygn. akt I Ns 521/13 zatwierdzającego oświadczenie B. G. (1) i M. G., złożone w dniu 30 października 2013 roku o uchyleniu się od skutków prawnych złożonych oświadczeń woli o przyjęciu wprost spadku po B. G. (2). Postanowieniem z dnia 04 lutego 2015 roku wydanym w sprawie o sygn. akt V Ca 180/15 Sąd Okręgowy w Warszawie odrzucił apelację W. G., M. G. i B. G. (1) od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w W.. W dniu 17 lutego 2015 roku nadano klauzulę wykonalności wyżej wymienionemu wyrokowi

Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w W. co do jego punktu 2. Postanowieniem z dnia 20 listopada 2015 roku wydanym w sprawie o sygn. akt I Cz 111/15 Sąd Najwyższy oddalił zażalenie W. G., M. G. i B. G. (1) na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 04 lutego 2015 roku (**dowody** : wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w Warszawie z dnia 19 marca 2014 roku wraz z uzasadnieniem – k. 647 – 648, 659 – 666, apelacja – k. 669 – 676, postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 04 lutego 2015 roku – k. 798 – 799, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 roku – 904 – 905v załączonych akt sprawy Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w Warszawie o sygn. I C 631/12).

W dniu 26 lutego 2015 roku Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie wszczął pod sygn. akt KM 1127/15 postępowanie egzekucyjne przeciwko M. G., B. G. (1) i W. G. w oparciu o tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w Warszawie z dnia 19 marca 2014 roku wydanego w sprawie o sygn. akt I C 631/12 i zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 17 lutego 2015 roku, o zapłatę kosztów procesu w kwocie 78.963,00 zł, opłaty egzekucyjnej w kwocie 11.844,45 zł i wydatków gotówkowych w kwocie 28,40 zł (**dowody**: zawiadomienia o wszczęciu egzekucji – k. 5 – 7, zajęcie wierzytelności – k. 11 załączonych akt postępowania egzekucyjnego sygn. KM 1127/15).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych wyżej dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach niniejszej sprawy oraz załączonych aktach Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w Warszawie o sygn. I C 631/12 i aktach postępowania egzekucyjnego toczącego się pod sygn. KM 1127/15, które nie pozostawały ze sobą w sprzeczności i których autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy nie zakwestionowała skutecznie żadna ze stron niniejszego postępowania. Dokumenty w postaci orzeczeń sądowych korzystając z materialnej mocy dowodowej wynikającej z treści art. 244 k.p.c. i stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Wobec niekwestionowania złożonych do akt kserokopii dokumentów brak było podstaw do żądania złożenia wyżej wymienionych dokumentów w oryginale. Wskazane dowody wzajemnie się uzupełniają i potwierdzają, w zestawieniu ze sobą tworzą spójny stan faktyczny i brak jest zdaniem Sądu przesłanek do odmówienia im mocy dowodowej w zakresie, w jakim stanowiły one podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest bezzasadne, a tym samym nie zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie powodowie domagali się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w Warszawie z dnia 19 marca 2014 roku, sygn. akt I C 631/12 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności przez Sąd Okręgowy w Warszawie w dniu 17 lutego 2015 roku w zakresie punktu 2. tego wyroku, w części, w jakiej Sąd zasądził solidarnie od M. G. i B. G. (1) na rzecz spółki (...), A. P. sp.j. kwotę 78.963,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Zgodnie z treści art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 07 września 2016 roku (zob. art. 21 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw z dnia 10 lipca 2015 roku, Dz.U. z 2015 roku, poz. 1311), dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. Do zdarzeń w rozumieniu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. zalicza się zjawiska i stany świata zewnętrznego oraz objawy wewnętrznego życia stron, z którymi przepisy prawa materialnego łączą wygaśnięcie zobowiązań albo, które powodują niemożność egzekwowania świadczeń wynikających z tytułu egzekucyjnego. Do zdarzeń takich zalicza się między innymi wykonanie zobowiązania, odnowienie, niemożliwość świadczenia, a także przedawnienie (tak m.in. Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 14 lipca 2014 roku, I A Ca 163/14, Legalis nr 1241460). Z brzmienia powyższej normy wynika, że powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego stanowi jedną z form

merytorycznej obrony dłużnika przed egzekucją, ale nie służy ponownemu merytorycznemu rozpoznaniu sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem. Dlatego podstawą powództwa opozycyjnego z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. mogą być jedynie takie zarzuty, których powołanie nie było możliwe w postępowaniu, w którym doszło do wydania tytułu egzekucyjnego (por. wyroki Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27 września 2013 roku, I ACa 473/13, LEC Nr 1383499, Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 18 grudnia 2012 roku, I ACa 1215/12, Legalis, Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 czerwca 2013 roku, I ACa 1689/12, LEX nr 1362956). Jak wyjaśnił Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 20 lutego 2013 roku (I ACa 1168/12, LEX nr 1311983) nie mogą być podstawą powództwa opozycyjnego zarzuty skierowane przeciwko orzeczeniu, zmierzające do zmiany jego treści. Przedmiotem rozpoznania w sprawie wszczętej powództwem opozycyjnym nie mogą być zdarzenia istniejące przed powstaniem tytułu korzystającego z powagi rzeczy osądzonej, gdyż wówczas jego uwzględnienie prowadziłoby do zanegowania tej powagi i zakwestionowania prawomocnych orzeczeń, co jest niedopuszczalne. Sąd rozpoznający powództwo opozycyjne jest bezwzględnie związany wyrokiem wydanym w sprawie między wierzycielem a dłużnikiem co do ustalonego w sentencji obowiązku świadczenia. Z tego względu – przy orzekaniu na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., gdy tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie sądu – uwzględnia wyłącznie zdarzenia, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy.

Powodowie żądając pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w Warszawie z dnia 19 marca 2014 roku wydanego w sprawie o sygn. akt I C 631/12 w zakresie jego punktu 2., powoływali się na okoliczność, że na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Ostrołęce z dnia 05 listopada 2013 roku zatwierdzone zostało ich oświadczenie złożone w dniu 30 października 2013 roku o uchyleniu się od skutków prawnych złożonych oświadczeń o przyjęciu wprost spadku po B. G. (2) oraz, że w postępowaniu przed Sądem Rejonowym w Ostrołęce złożyli oświadczenia o odrzuceniu spadku po B. G. (2), co oznacza, iż nie są jej spadkobiercami, a więc nie byli legitymowani biernie do występowania w sprawie Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w W. o sygn. akt I C 631/12. W ocenie Sądu Okręgowego podnoszone przez powodów okoliczności w żadnym wypadku nie podpadają pod dyspozycję przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Należy bowiem zwrócić uwagę, że postanowieniem z dnia 05 lutego 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie odrzucił apelację M. G. i B. G. (1) od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w Warszawie z dnia 19 marca 2014 roku wydanego w sprawie o sygn. akt I C 631/12, co oznacza, że w tym dniu przedmiotowy wyrok stał się prawomocny,

a w rezultacie powstał tytuł egzekucyjny w postaci prawomocnego orzeczenia sądu

(art. 777 § 1 pkt 1 k.p.c.). Tymczasem powodowie uchylili się od skutków prawnych złożonych oświadczeń o przyjęciu spadku po B. G. (2) w dniu 30 października 2013 roku, zaś Sąd Rejonowy w Ostrołęce zatwierdził ich oświadczenia w tym przedmiocie postanowieniem z dnia 05 listopada 2013 roku wydanym w sprawie o sygn. akt I Ns 521/13. Następnie powodowie złożyli oświadczenia o odrzuceniu spadku po B. G. (2)

i złożyli wniosek o uchylenie aktu poświadczenia dziedziczenia rep. A numer (...)

z dnia 28 lutego 2011. Postanowieniem z dnia 23 czerwca 2014 roku wydanym w sprawie o sygn. akt I Ns 64/14, które uprawomocniło się z dniem 15 lipca 2014 roku, Sąd Rejonowy w Ostrołęce uwzględnił wniosek powodów i zmienił stwierdzenie nabycia spadku po B. G. (2) w ten sposób, że uchylił ten akt poświadczenia dziedziczenia i stwierdził, że spadek po B. G. (2), na podstawie ustawy nabył wprost mąż W. G. w całości. Z powyższego wynika, że przedstawione zdarzenia miały miejsce przed dniem 05 lutego 2015 roku, w którym apelacja od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w W. została odrzucona, czyli przed dniem powstania tytułu egzekucyjnego, do wzruszenia którego powodowie zmierzają w niniejszym postępowaniu,

a nie po jego powstaniu, co wyklucza możliwość zastosowania art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Podkreślić trzeba, że dokonywanie przez sąd oceny zdarzeń, które miały miejsce przed wydaniem tytułu egzekucyjnego, zmierzałoby ewidentnie do badania słuszności wydanego wyroku, a to godziłoby w powagę rzeczy osądzonej. Badanie w trybie art. 840 k.p.c. sprawy prawomocnie zakończonej nie może prowadzić do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy (tak m.in. w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 1972 roku, II PR 372/72, Legalis nr 16776 i uchwale Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 roku, III CZP 16/12, OSNC 11/2012, poz. 129). Jak się powszechnie przyjmuje, stan powagi rzeczy osądzonej pociąga za sobą m.in. skutek w postaci prekluzji materiału procesowego (faktycznego) sprawy. Prekluzja oznacza, że z chwilą uprawomocnienia się wyroku,

zarzuty, których podstawą są okoliczności istniejące już przed jego wydaniem, nie mogą być podstawą powództwa opozycyjnego, jeżeli nie zostały zgłoszone w czasie postępowania. Innymi słowy, strona traci bezpowrotnie możliwość podnoszenia tych okoliczności, chyba że wykaże, iż nie mogła tego uczynić we właściwym czasie z przyczyn od niej niezależnych (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 lipca 2010 roku, III CZP 47/10, LEX nr 585109). Nie ulega przy tym wątpliwości, że powodowie mogli (a przynajmniej w żadnej mierze nie udowodnili tezy przeciwnej) podnosić argumenty dotyczące kwestii odrzucenia spadku po B. G. (2) w postępowaniu przed Sądem Rejonowym dla Warszawy – Woli w Warszawie w sprawie o sygn. akt I C 631/12, czego jednak nie uczynili, a tym samym utracili możliwość powoływania tych okoliczności w postępowaniu przeciwegzekucyjnym. Podkreślić należy, że powództwo przeciwegzekucyjne nie jest nadzwyczajnym środkiem odwoławczym, nie pozwala badać ewentualnych wadliwości postępowania, w którym powstał tytuł egzekucyjny.

W uzupełnieniu powyższych rozważań dodać trzeba, że powodowie całkowicie błędnie wywodzą jakoby z powodu uchylenia się od skutków prawnych oświadczeń o przyjęciu spadku po B. G. (2) i złożenia oświadczeń o odrzuceniu spadku po niej, nie posiadali legitymacji biernej do występowania w sprawie Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w Warszawie o sygn. akt I C 631/12, co ich zdaniem oznacza, że nie są zobowiązani do zapłaty na rzecz pozwanej kosztów zasądzonych od nich w tamtym postępowaniu. Zauważyć jednak trzeba, że postępowanie o sygn. akt I C 631/12 toczyło się w sprawie o uzgodnienie z rzeczywistym stanem prawnym treści ksiąg wieczystych numer (...) prowadzonych dla wyodrębnionych lokali mieszkalnych. Bezsporne było przy tym, że obaj powodowie oraz ich ojciec W. G. byli wpisani do rzeczonych ksiąg wieczystych, jako współwłaściciele lokali, przy czym podstawą wpisania powodów do ksiąg wieczystych był akt poświadczenia dziedziczenia z dnia 28 lutego 2011, rep. A numer (...), stwierdzający, że nabyli oni wraz z W. G. spadek po B. G. (2). Zgodnie

z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 06 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece (t.j. Dz.U. z 2016 roku, poz. 790), który stanowił materialnoprawną podstawę kwestionowanego przez powodów wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w W. wydanego w sprawie o sygn. akt I C 631/12, w razie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym osoba, której prawo nie jest wpisane lub jest wpisane błędnie albo dotknięte wpisem nie istniejącego obciążenia lub ograniczenia, może żądać usunięcia niezgodności. Uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym polega na doprowadzeniu do jej rzeczywistego, a więc aktualnego stanu prawnego, wymaga zatem wzięcia udziału w sprawie przez wszystkie osoby wpisane w dziale drugim tej księgi wieczystej oraz udziału tych spośród innych osób, których uprawnienia z tytułu własności nie zostały – bez względu na przyczynę – dotychczas wpisane. Zachodzi tu więc współuczestnictwo konieczne określone w art. 72 § 2 k.p.c. (tak Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 23 grudnia 1988 roku, III CRN 434/88, Legalis nr 26525 i z dnia 27 lutego 2002 roku, III CKN 38/01, OSNC 2003/2/27). W rezultacie, skoro powodowie byli wpisani do rzeczonych ksiąg wieczystych jako właściciele lokali, dla których prowadzony były księgi, to nie ulega wątpliwości, że powodowie byli legitymowani biernie do udziału w postępowaniu w trybie art. 10 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Bez znaczenia były przy tym okoliczności, które stanowiły podstawę wpisania powodów do ksiąg wieczystych, jako właścicieli. Istotne jest bowiem tylko to, że powodowie figurowali w tych księgach jako właściciele lokali, a więc ich udział w sprawie o uzgodnienie treści ksiąg wieczystych był bezsprzecznie konieczny. Co więcej, powodowie nie dostrzegają, że powoływane przez nich okoliczności dotyczące odrzucenia spadku po B. G. (2) oraz uchylenia aktu poświadczenia dziedziczenia stanowiącego podstawę wpisania ich do ksiąg wieczystych, także przemawiały za przyjęciem, że stan prawny ujawniony w przedmiotowych księgach nie był zgodny z rzeczywistym stanem prawnym, co wymagało ingerencji sądu w treść tych ksiąg.

Odnosząc się do zarzutu powoda M. G., że powodowie nie mieli wiedzy o toczącej się przeciwko nim sprawie o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym wskazać należy, że ich twierdzenia w powyższym zakresie w żadnej mierze nie zostały udowodnione. Jak wynika z akt sprawy I C 631/12 Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w Warszawie byli oni reprezentowani w tej sprawie przez profesjonalnego pełnomocnika, którego ewentualne zaniechania traktowane być muszą jak zaniechania strony, którą reprezentuje i brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania, że doszło do jakichkolwiek nieprawidłowości w jego ustanowieniu oraz, że powodowie dopiero po zakończeniu postępowania w sprawie o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym

dowiedzieli się po wszczęciu egzekucji, a twierdzenia w tym zakresie są jedynie gołosłowne i nie mogą być uznane za wystąpienie zdarzenia, o którym mowa w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Zdarzenia określone w tym przepisie stanowią okoliczności, fakty, z którymi pozytywne przepisy prawa materialnego łączą wygaśnięcie zobowiązań, albo które powodują niemożność egzekwowania świadczeń wynikających z tytułu egzekucyjnego. Natomiast ewentualne nieprawidłowości związane z ustanowieniem i działaniem pełnomocnika powodów w sprawie I C 631/12 Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w Warszawie, nie mogą stanowić skutecznej podstawy przemawiającej za uwzględnieniem powództwa o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego i jedynie mogłyby ewentualnie być rozważane w ramach wznowienia postępowania z powodu nieważności w oparciu o art. 401 pkt 2 k.p.c.

Natomiast okoliczności odnoszące się do trudnej sytuacji finansowej powodów w kontekście odrzucenia spadku po matce, które nastąpiło przed powstaniem tytułu egzekucyjnego, nie mogą stanowić dostatecznej podstawy uzasadniającej ich żądanie. Nie są to bowiem przesłanki, wskutek których zobowiązanie powodów wygasło albo nie może być z punktu widzenia prawa materialnego egzekwowane. Przepisy o niemożności następczej świadczenia, z którą przepisy łączą wygaśnięcie świadczenia (np. art. 475 k.c.) dotyczą sytuacji niemożności obiektywnej czyli takiej sytuacji, w której nie tylko dłużnik, ale każda inna osoba, nie jest w stanie zachować się w sposób zgodny z treścią zobowiązania (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 19 kwietnia 2016 roku, I ACa 1161/15, LEX nr 2061805). Powództwa przeciwegzekucyjnego nie można opierać wyłącznie na zawartej w art. 5 k.c. generalnej klauzuli prawa cywilnego, zgodnie z którą nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno – gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Klauzula ta stanowi wyłącznie środek prawny służący obronie zobowiązanego przed roszczeniem uprawnionego, nie stanowi zaś źródła jakiegokolwiek powództwa przeciwko uprawnionemu, gdyż nie może być ona wyłącznym źródłem powstania prawa podmiotowego w stosunku do drugiej osoby, a w tym przypadku prawa do żądania zaprzestania egzekwowania należności objętych tytułem wykonawczym (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1986 roku, III CZP 77/85, OSNCP 1986, Nr 12, poz. 206, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05 czerwca 2002 roku, II CKN 943/00, LEX nr 521921). Jednocześnie jak wyżej wskazano podstawą powództwa opozycyjnego z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. mogą być jedynie takie zarzuty, których powołanie nie było możliwe w postępowaniu, w którym doszło do wydania tytułu egzekucyjnego. Żądanie powodów ze swej istoty zmierza do trwałego pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności we wskazanym w pozwie zakresie, co jest równoznaczne z żądaniem ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu i musi być uznane za niedopuszczalne, jako naruszające powagę rzeczy osądzonej orzeczenia, stanowiącego tytuł egzekucyjny i zmierzające w istocie rzeczy do jego podważenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 1999 roku, II CKN 151/98, OSNC 1999 rok, nr 7 – 8, poz. 134).

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o art. 102 k.p.c., odstępując od obciążania tymi kosztami przegrywających sprawę powodów. Stosownie do treści art. 102 k.p.c., w przypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może nie obciążać strony przegrywającej kosztami procesu. Hipoteza przepisu art. 102 k.p.c., odwołująca się do występowania "przypadków szczególnie uzasadnionych" pozostawia sądowi orzekającemu swobodę oceny, czy fakty związane z przebiegiem procesu, jak i dotyczące sytuacji życiowej strony stanowią podstawę do nie obciążania jej kosztami procesu. Do pierwszych zaliczane są sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń. Drugie natomiast wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony. Sąd miał przy tym na uwadze, iż zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa szczególne okoliczności, o których mowa w art. 102 k.p.c. dotyczą nie tylko samego przebiegu procesu, ale również okoliczności pozostających poza postępowaniem i zastosowanie art. 102 ze względu na sytuację majątkową strony może występować wówczas, gdy znajduje się ona w wyjątkowo trudnej sytuacji majątkowej, a wytaczając powództwo, była subiektywnie przeświadczona o słuszności dochodzonego roszczenia, jak miało to miejsce w niniejszej sprawie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 03 lutego 2011 roku, I CZ 171/10, Lex nr 738386 i z dnia 11 sierpnia 2010 roku, I CZ 51/10, Lex nr 737252). W ocenie Sądu Okręgowego, w niniejszej sprawie zachodzą wyjątkowe okoliczności, uzasadniające rozstrzygnięcie o kosztach procesu według zasady słuszności. Sąd miał tu na uwadze przede wszystkim względy podmiotowe związane z trudną sytuacją materialną powodów, które zdecydowały o zwolnieniu ich w całości od opłaty sądowej od pozwu (k. 128 – 129).

Powód M. G. leczy się przewlekłe, z czym łączą się stałe wydatki. Powodowie nie posiadają żadnych oszczędności, a dodatkowo toczy się przeciwko nim kilka postępowań egzekucyjnych, w tym postępowanie dotyczące kwoty 78.963,00 zł zasądzonej od nich na rzecz N. (...) M. P., A. P. sp.j. przez Sąd Rejonowy dla Warszawy – Woli w Warszawie w sprawie o sygn. akt I C 631/12. Zdaniem Sądu, biorąc pod uwagę okoliczności niniejszej sprawy powodowie, którzy działali bez profesjonalnego pełnomocnika, nie są prawnikami (M. G. jest socjologiem, a B. G. (1) ma średnie wykształcenie i prowadzi firmę budowlaną) mogli być subiektywnie przekonani o zasadności swojego powództwa w związku z odrzuceniem spadku po matce. Z tych względów, obciążenie powodów kosztami procesu byłoby rozstrzygnięciem nie przystającym do rzeczywistości, a przy tym sprzecznym z zasadami słuszności.

W tym stanie rzeczy, mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne i rozważania prawne, Sąd na podstawie powołanych wyżej przepisów, orzekł jak w sentencji wyroku.